

เตือนกํากําชุ่งตับในครัวเรือน...อันตรายใกล้ตัวที่ป้องกันได้

กํากําชุ่งแห้วกําช LPG เป็นเชื้อเพลิงที่ภาคครัวเรือนและร้านอาหารนิยมนำมาใช้ในการประกอบอาหาร แต่คนส่วนใหญ่จะไฟฟ้าอย่างรวดเร็ว หากอุปกรณ์กํากําชอยู่ในสภาพชำรุด ผู้ใช้งานประมาทและขาดความระมัดระวัง จะเสี่ยงต่อการระเบิดและไฟไหม้ได้ เพื่อความปลอดภัย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย (ปภ.) ขอแนะนำข้อควรปฏิบัติในการใช้กํากําชหุงต้มอย่างถูกต้องและปลอดภัย ดังนี้

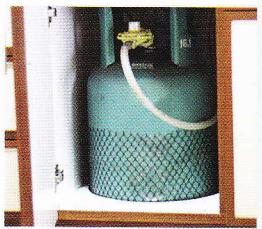
การเลือกใช้กํากําช

- **ถังกํากําช มีเครื่องหมายมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมรับรองคุณภาพ มีชิลป์ดินเผาที่หัวบันในสภาพสมบูรณ์ พิรุณหมายแสดงถึงกำกับ และมีข้อความระบุชื่อบริษัท เดือน ปีที่ตรวจสอบถังครั้งสุดท้าย นำหัวหักถังและน้ำหนักบรรจุอย่างชัดเจน รวมถึงตัวถังไม่มีรอยบุบ บวม หรือเป็นสนิม**
- **สายนำกํากําช ต้องเป็นชนิดที่ใช้กํากําชหุงต้ม ไม่ทำจากยางหรือพลาสติก เพราะเมื่อถูกกํากําชหุงต้มจะละลาย ทำให้เกิดการร้าวไหลได้ ที่สำคัญ ต้องไม่หักงอง่าย ทนต่อแรงดันและการรุกราน สามารถต่อถักบล็อกนิปป์ - ปิดได้สนิทและแน่นหนา**
- **เหล็กตันสายยางส่องกํากําช ต้องเลือกใช้ชนิดที่ไม่เป็นสนิม มีความแข็งแรง ทนทาน และควรเปลี่ยนใหม่ทุกๆ 2 ปี**

การจัดวางกํากําช

• **จัดวางกํากําชในบริเวณที่ปลอดภัย บนพื้นราบที่เรียบและแข็งแรง เพื่อป้องกันถังกํากําชล้มกระแทกพื้น ทำให้เกิดการระเบิดได้ โดยจัดวางกํากําชให้ห่างจากเดินทางประมาณ 1.5 - 2 เมตร ในบริเวณที่อากาศถ่ายเทสะดวกหรือภายนอกอาคาร เพื่อให้สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย ไม่ว่ากํากําชหุงต้มจะเข้า - ออก หากกํากําชร้าวไหล จะต้องนำรับประทานที่ห้องใต้ดินหรือพื้นที่ต่ำกว่าระดับพื้น เนื่องจากกํากําชมีคุณสมบัติหนักกว่าอากาศ หากเกิดการร้าวไหล จะยากต่อการระบายกํากําชออกสู่ภายนอก**

• **ไม่จัดวางกํากําชในพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดอันตราย โดยจัดวางกํากําชในแนวตั้ง ไม่ว่ากํากําชในแนวตั้ง หรือคาดเอียง รวมถึงไม่ไว้บริเวณพื้นที่เปียกชื้นหรือบริเวณที่มีสารกัดกร่อนโลหะ เพราะจะทำให้กํากําชเป็นสนิมและผุกร่อนได้ง่าย จึงเสี่ยงต่อการเกิดกํากําชร้าวไหล ควรตั้งให้ห่างจากแหล่งความร้อน อุปกรณ์เครื่องใช้ไฟฟ้าที่อาจก่อให้เกิดประกายไฟ เพราะหากกํากําชร้าวไหล จะเสี่ยงต่อการระเบิดและเพลิงไหม้ได้ง่าย ที่สำคัญ ไม่ควรตั้งกํากําชในห้องใต้ดินหรือพื้นที่ต่ำกว่าระดับพื้น เนื่องจากกํากําชมีคุณสมบัติหนักกว่าอากาศ หากเกิดการร้าวไหล จะยากต่อการระบายกํากําชออกสู่ภายนอก**

การป้องกันอุบัติภัยจากกํากําชหุงตับ

• **ใช้งานกํากําชหุงตับอย่างถูกต้อง โดยหมุนว่าวัดที่หัวถังกํากําชไม่เกิน 2 รอบ แล้วจึงปิดเตาแก๊ส หากเปิดแล้วไฟไม่ติด ควรที่ไว้สักครู่และล่ออากาศออกให้หมดก่อนจุดไฟที่เตาแก๊สใหม่ ห้ามเปิดเตาแก๊สชาดีด้วยกํากําชหุงตับ ควรตั้งให้ห่างจากแหล่งความร้อนมาก หากมีประกายไฟบริเวณดังกล่าว จะทำให้เกิดเพลิงลุกไหม้ได้ ไม่ควรเปิดเตาแก๊สทึบไว้เป็นเวลานานโดยไม่มีผู้ดูแล เพราะหากเกิดการลุกไหม้จะไม่สามารถแก้ไขหรือควบคุมสถานการณ์ได้ทันท่วงที หลังจากใช้งานเสร็จแล้ว ควรปิดเตาแก๊สก่อนแล้วจึงหมุนปิดวาล์วที่หัวถังกํากําช**

• **หมั่นตรวจสอบเตาแก๊สและถังกํากําชให้อยู่ในสภาพปลอดภัย หากอุปกรณ์ถังกํากําช สายนำกํากําช ลิ้นปีด - ปิดหัวเตา หัวปรับแรงดันอุปกรณ์ในสภาพชำรุด ควรให้ร้านจำหน่ายกํากําชหรือซ่อมผู้ชำนาญการมาแก้ไข ห้ามเปลี่ยนอุปกรณ์หรือแก้ไขด้วยตนเองอย่างเด็ดขาด เพราะอาจเกิดขันธาราจากความรู้เรื่องในสิ่งการณ์ได้ ติดตั้งอุปกรณ์เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการใช้งานกํากําช เช่น มีเตอร์บอร์ดปริมาณกํากําชที่เหลือในถัง เครื่องต่อต้นกํากําชเมื่อกํากําชร้าวในบริเวณที่ใช้กํากําช รวมถึงติดตั้งถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้งหรือชนิดคาร์บอนไดออกไซด์ในจุดที่ห้องใช้งานจะติดตั้ง และพร้อมใช้งานตลอดเวลา หากกํากําชร้าวไหล จะได้แก้ไขสถานการณ์ได้ทันท่วงที**

การตรวจสอบกํากําชร้าวไหล

- **ใช้วิธีสังเกต หากกํากําชร้าวไหลจะมีกลิ่นกํากําชและได้ยินเสียงคล้ายกํากําชมีลมออกจากถังกํากําช แม้จะปิดวาล์วถังกํากําชสนใจแล้ว รวมถึงมีเกล็ดดินน้ำแข็งลีบขาวbecauseบริเวณที่กํากําชร้าวไหล**
- **นำสบู่น้ำอุบtanจุดต่างๆ ของถังกํากําช เช่น วาล์วถังกํากําช ข้อต่อ แกนลูกบิดล้ำหัวรับปีด - ปิดเตาแก๊ส สายยางหรือท่อน้ำกํากําช หัวปรับแรงดันและที่หัวถังกํากําช เป็นต้น หากเกิดไฟฟ้องอากาศแสดงว่ากํากําชร้าวไหล**

วิธีปฏิบัติและแก้ไขกรณีกํากําชร้าวไหล

ข้อควรปฏิบัติ

รับเป็นวาระภารกิจตรวจสอบกํากําชและเตาแก๊สในห้องที่ เปิดประปา หน้าต่างทุกบาน พร้อมใช้พัด กระดาษหรือไม้กวาด พัดเหวี่ยงระดับทันที เพื่อระบายน้ำ กํากําชออกสู่ภายนอก จะช่วยลดการสะสมของกํากําช จากนั้นให้หาสาเหตุ การร้าวไหลของกํากําช โดยตรวจสอบตามจุดต่างๆ รวมถึงผ้าชุบน้ำ มาปิดบริเวณที่กํากําชร้าวไหล หากตรวจไม่พบรอยร้าว ให้ยกถังกํากําชไปไว้ในที่โล่ง พร้อมแจ้งศูนย์รับข้างหน้า ให้ทราบ เพื่อป้องกันมิให้มีการจุดไฟหรือทำให้เกิดประกายไฟ กรณีกํากําชร้าวบริเวณตัวถังกํากําช ให้พลิกจุกหัวที่ร้าวไว้ด้านบน เพื่อลดการร้าวไหลของกํากําช หากถังกํากําชดังอยู่ใกล้ท่อระบายน้ำให้ปิดฝาท่อ เพื่อช่วยล้างกํากําชออกจากการบริเวณดังกล่าว จากนั้นให้แจ้งร้านจำหน่ายกํากําชแก้ไขและเปลี่ยนถังกํากําชใหม่

ข้อห้าม

ห้ามเปิดหรือปิดเครื่องใช้ไฟฟ้า ทุกชนิด ห้ามประคบกิจกรรมที่ทำให้เกิดประกายไฟบริเวณที่กํากําชร้าวไหล เช่น สูบบุหรี่ จุด火柴 ไฟจุดไฟ เช็ค สาธารณูปโภค ปิดหรือเปิดลักษณะไฟ พัดลม ปลั๊กไฟ เครื่องดูดควัน สวิตซ์ไฟภายในบ้าน ที่สำคัญ ห้ามใช้พัดลมในการระบายกํากําชอย่างเด็ดขาด เพราะจะทำให้เกิดประกายไฟและเพลิงไหม้ได้

ข้อควรระวัง

• **ห้ามน้ำถังกํากําชหุงตับที่ใช้ในครัวเรือน ไปด้วยไฟฟ้า เป็นถังกํากําชสำหรับใช้ในรถยนต์ เพื่อประโยชน์จากจุดติดกฎหมายแล้ว ยังเลี้ยงต่อการเกิดอันตรายอีกด้วย**

• **ห้ามน้ำถังกํากําชหุงตับที่ใช้ในครัวเรือนไปด้วยไฟฟ้า สถานที่สาธารณะที่ติดตั้งไฟฟ้า รวมถึงไม่ถ่ายเทกํากําชจากถังเพื่อไปสู่อุบัติเหตุที่ด้วยตนเอง เช่น เผวะเสี่ยงต่อการระเบิดและเพลิงไหม้**

• **เพิ่มความระมัดระวังในการใช้งานกํากําชปีกนก เมื่อจากไม่ทันรับแรงดันกํากําชจากถังไปสู่เตา หากใช้งานคิดต่อ กันเป็นเวลานาน จะทำให้ความร้อนสะสมบริเวณเตา จนเกิดการระเบิดได้ เพื่อความปลอดภัย ควรใช้เตาแก๊สชนิดที่มีการต่อสายแยกออกจากถังกํากําช และจัดวางให้ห่างจากกันในระยะที่ปลอดภัย จึงช่วยลดความเสี่ยงต่อการเกิดอันตรายได้**

• **กรณีไฟไหม้ถังกํากําช รีบปิดวาล์วถังกํากําช หากไม่สามารถปิดได้ ให้ใช้น้ำร้าดหรือเครื่องดับเพลิงชนิดเคมีแห้งฉีดพ่นไปตรงจุดที่ไฟลุกใหม่จนกว่าไฟจะดับสนิท**